

17.4.2025

JulkICT

eIDAS-asetuksen kansallisen täytäntöönpanon lainsäädäntötyöryhmän kokous

Aika 17.4.2025 klo 10.00 – 10.50

Paikka Teams

Paikalla

Laura Kolinen	neuvotteleva virkamies, valtiovarainministeriö, puheenjohtaja
Jenni Rantio	hallitusneuvos, liikenne- ja viestintäministeriö
Pauliina Penttilä	erityisasiantuntija, liikenne- ja viestintäministeriö
Mikko Cantell	johtava asiantuntija, sisäministeriö
Niina Etelävuori	erityisasiantuntija, työ- ja elinkeinoministeriö
Katja Lingonheimo	johtava asiantuntija, Digi- ja väestötietovirasto
Laura North	lakimies, Liikenne- ja viestintävirasto
Hilda Ihalainen	lakimies, Liikenne- ja viestintävirasto
Juhani Ruutu	ylitarkastaja, poliisihallitus
Emilia Laitala	neuvotteleva virkamies, valtiovarainministeriö, varapuheenjohtaja
Anna-Riikka Pouttu	asiantuntija, valtiovarainministeriö, sihteeri

1. Kokouksen avaus

Puheenjohtaja avasi kokouksen klo 10:01 ja todettiin läsnäolijat. Hyväksyttiin kokouksen esityslista.

2. Edellisen kokouksen muistion hyväksyminen

Hyväksyttiin edellisen kokouksen (27.3.2025) muistio.

3. Valmistelun tilannekatsaus

Puheenjohtaja kävi läpi lakiehdotusten valmistelun tilannetta valtiovarainministeriön osalta. eIDAS-hankkeen ohjausryhmä käsittelee valmistuneet lainsäädäntöehdotukset 23.4., jonka jälkeen ne on tarkoitus toimittaa

käännettäväksi. Jotkin kokonaisuudet vaativat kuitenkin vielä selvitystyötä lausuntokierroksen aikana. Työ- ja elinkeinoministeriö on valmistellut oikeushenkilön tunnistetiedon liikkeellelaskua koskevan pykäläluonnoksen, jonka mukaan Patentti- ja rekisterihallitus tarjoaisi tunnistetiedot kansallisesti tarjottuihin eurooppalaisiin lompakoihin. Sisäministeriö on tarkentanut digitaalisen henkilöllisyystodistuksen sääntelyn reunaehdoja. Keskeiset kysymykset koskevat mm. viranomaisten välisten tehtävien ja velvollisuuksien tarkentamista. Liikenne- ja viestintäministeriö on valmistellut tunnistuslakiin kansallisen vahvan sähköisen tunnistamisen turvallisuutta lisäävät muutokset.

Merkittiin esitykset tiedoksi.

4. Valvonta ja muutoksenhaku

Puheenjohtaja esitteli valvontaa ja muutoksenhakua koskevia sääntelyluonnoksia. Liikenne- ja viestintävirasto (Traficom) toimisi valvovana viranomaisena, ja pykälissä säädettäisiin Traficomin tehtävistä, tiedonsaantioikeudesta, oikeudesta luovuttaa salassa pidettäviä tietoja, oikeudesta tehdä tarkastuksia sekä antaa huomautuksia, valvontapäätöksiä ja väliaikaisia päätöksiä. Lisäksi säädettäisiin uhkasakosta, teettämishuosta ja keskeyttämishuosta sekä Traficomille maksettavista maksuista. Lain lopussa säädettäisiin myös muutoksenhausta Traficomin päätöksiin.

Keskusteltiin oikaisun hakemisesta Traficomin tekemiin tavanomaisiin valvontaan liittyviin päätöksiin, mistä ei tällä hetkellä erikseen säädetä tunnistuslaissa. Jos päätökseen ei saa hakea oikaisua, tulisi sille olla perusteltu syy. Traficom keskustelee asiasta vielä sisäisesti. Pysyväisluonteiseen asumiseen tarkoitettujen tilojen rajaaminen pois tarkastusoikeuden piiristä nähtiin kannatettavana. Keskusteltiin toimija-termistä 31 pykälässä ja pohdittiin, että erilaiset toimijat voisi luetteloida pykälässä.

Merkittiin esitys ja käyty keskustelu tiedoksi.

5. Lompakon tarjoajan ja lompakon käyttäjän velvollisuudet

Puheenjohtaja esitteli sääntelyluonnoksia, jotka koskevat lompakon tarjoajan ja lompakon käyttäjän velvollisuuksia. eIDAS-asetus ja sitä täydentävä täytäntöönpanoasetus edellyttävät, että jäsenvaltiot varmistavat sen, että tietyissä tilanteissa lompakon tarjoaminen ja käyttö voidaan keskeyttää tai lopettaa. Sääntely asettaisi lompakon tarjoajan velvollisuudeksi täyttää jäsenvaltioille asetetut velvoitteet tietoturvaloukkaustilanteissa. Lompakon käyttäjä koskevat velvollisuudet ja vastuu lompakon oikeudettomasta käytöstä vastaisivat pitkälti

tunnistuslain nykyisiä säännöksiä vastaavista asioista. Lompakkoa ei mm. saisi luovuttaa toisen henkilön käyttöön pohjautuen varmuustasoasetuksen sääntelyyn.

Keskustelussa pohdittiin lompakon tarjoamisen lopettamista tilanteissa, joissa lompakko ei läpäisisi sertifiointia. Todettiin, että 10 pykälän 2 momentissa tulisi luetella samat seikat kuin 1 momentissa. eIDAS-asetuksen viittauksen jäsenvaltioihin on tulkittu tarkoittavan valtiota, mutta kokonaisuutta olisi hyvä tarkastella myös yksityisen lompakon tarjoajien näkökulmasta erityisesti ilmoitusvelvollisuuden osalta. Keskusteltiin joistain sääntelyluonnoksista käytetyistä termeistä. Tuotiin esiin, että varmuustasoasetuksen sääntely liittyen tunnistusvälineen hallintaan tulisi kuvata kattavasti pykälän perusteluissa.

Merkittiin esitys ja käyty keskustelu tiedoksi.

6. Vaatimustenmukaisuuden arviointi

Puheenjohtaja esitteli vaatimustenmukaisuuden arviointia koskevat sääntelyehdotukset, joita tarkennetaan vielä lausuntokierroksen aikana. Luvun sääntelyehdotukset vastaisivat pitkälti tunnistuslaissa ollutta sääntelyä. Sääntely kokonaisuudesta on tarpeen, koska eIDAS-asetuksen mukaan jäsenmaiden nimeämien tai ilmoittamien vaatimustenmukaisuuden arviointilaitosten tulee tehdä lompakkoa koskevaa arviointia, ja tätä varten tarvitaan sääntelyä arviointia koskevista menettelyistä.

Keskustelussa todettiin, että Traficom vielä perehtyy sääntelyehdotuksiin, mutta suuria huomioita ei vaikuttaisi tällä hetkellä nousevan.

Merkittiin esitys ja käyty keskustelu tiedoksi.

7. Tunnistuslain muutokset

Penttilä esitteli tunnistuslakiin tehtäviä muita muutoksia. 7 b pykälän 2 momenttiin lisättäisiin velvollisuus varmistaa, että ensitunnistamiseen käytettävä passi tai henkilökortti on edelleen voimassa. 18 a pykälä olisi kokonaan uusi pykälä, jossa säädettäisiin tunnistusvälineen haltijan mahdollisuudesta kieltää tunnistusvälineen käytön ensitunnistamisessa haettaessa vahvaa sähköistä tunnistusvälinettä. Myös 21 a pykälä olisi uusi ja se koskisi tunnistusvälineen uudelleenaktivointia. Lisäksi mm. 42 pykälästä poistettaisiin liikenne- ja viestintäministeriön ohjaus- ja kehitystehtävää koskeva kirjaus.

Keskustelussa tuotiin esiin transparenssidirektiivin mukainen ilmoitusvelvollisuus, joka koskee jäsenmaiden velvollisuutta tehdä ilmoituksia tietyistä kansallisista lainsäädäntöluonnoksista komissiolle ja muille jäsenmaille. Tämä olisi hyvä

huomioida hallituksen esityksessä sekä sen aikatauluissa. Sovittiin, että valtiovarainministeriö, liikenne- ja viestintäministeriö sekä työ- ja elinkeinoministeriö järjestävät asiasta yhteisen palaverin. Tuotiin esille, että pykäläesityksen (21 a § Tunnistusvälineen uudelleenaktivointi) perustelujen mukaan uudelleenaktivointi tulee kyseeseen tilanteissa, joissa tunnistusvälineen voimassaolo on keskeytetty tai peruutettu joko tunnistusvälineen tarjoajan tai haltijan aloitteesta. Siten kyse olisi tilanteesta, jossa tunnistusvälineen voimassaolo on esimerkiksi turvallisuusriskin tai väärinkäytösepäilyn vuoksi keskeytetty. Lisäksi perusteluissa todetaan, että uudelleenaktivoinniksi voidaan käytännössä katsoa esimerkiksi tilanteet, joissa asetetaan uusi PIN-koodi unohtuneen tilalle tai avataan lukkiutuneet tunnukset. Todettiin, että kun asetetaan uusi PIN-koodi unohtuneen tilalle tai avataan lukkiutuneet tunnukset, taustalla ei ole kaikissa tilanteissa tunnistusvälineen voimassaolon keskeyttäminen tai peruuttaminen. Perustelutekstiä tulisi tältä osin tarkentaa epäselvyyksien välttämiseksi.

Puheenjohtaja pyysi lopuksi työryhmää toimittamaan mahdolliset kirjalliset kommenttinsa käsitellyistä sääntelyehdotuksista ke 23.4.2025 klo 9 mennessä.

Merkittiin esitys ja käyty keskustelu tiedoksi.

8. Muut asiat

Ei muita esille tulevia asioita.

9. Kokouksen päättäminen

Puheenjohtaja päätti kokouksen klo 11:07.